

Visoka šola
za zdravstveno nego
Jesenice

College
of Nursing
Jesenice

Diplomsko delo
visokošolskega strokovnega študijskega programa prve stopnje
ZDRAVSTVENA NEGA

**TUTORSTVO – POMEMBEN DEJAVNIK PRI
DODIPLOMSKEM IZOBRAŽEVANJU
MEDICINSKIH SESTER**

**TUTORING – AN IMPORTANT ELEMENT IN
THE GRADUATE EDUCATION OF NURSES**

Mentor: Karmen Romih, pred.

Kandidat: Miha Požek

Jesenice, maj, 2013

ZAHVALA

Najprej bi se zahvalil svoji mentorici Karmen Romih za vso pomoč, usmeritve in nasvete pri pisanju diplomskega dela.

Zahvaljujem se recenzentoma Saneli Pivač in doc. dr. Ireni Grmek Košnik za njuno mnenje in predlagane izboljšave.

Osebno se zahvaljujem predsednici študentskega sveta Nini Štuhec, za pomoč pri izvedbi anketiranja in vsem študentom prvega, drugega in tretjega letnika v študijskem letu 2012/2013, ki so izpolnili anketo.

Najbolj pa sem hvaležen svojim staršem in prijateljem, ki so verjeli vame ter me spodbujali pri pisanju diplomskega dela.

POVZETEK

Teoretična izhodišča: V Sloveniji se je na področju zdravstvene nege povečalo število študentov, s tem pa tudi potreba pomoči pri samem študiju. Različne fakultete in visokošolski zavodi so za izboljšanje uspehov pri študiju svojih študentov izoblikovale tutorske modele, ki so jih prilagodili lastnemu poteku študija. Na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice je oblikovan tutorski model, ki služi študentom kot podporno orodje za lažje doseganje boljših rezultatov pri študiju.

Cilj: Cilj diplomskega dela je predstaviti obstoječi model tutorstva na Visoki šoli za zdravstveno nego in ugotoviti ali po mnenju študentov služi svojemu namenu in zadovoljuje njihove potrebe glede na zahteve študija. Na osnovi raziskave so podani predlogi izboljšav obstoječega modela tutorstva.

Metoda: Pri pregledu literature smo uporabili deskriptivno metodo dela, v raziskovalnem delu smo izbrali kvantitativni raziskovalni pristop. Podatke smo pridobili s spletnim anketiranjem s ciljnim enostavnim vzorčenjem vseh študentov prvega, drugega, tretjega letnika rednega in izrednega študija. Ankete smo zbirali v mesecu aprilu po predhodni pridobitvi soglasja Komisije za znanstveno raziskovalno delo in mednarodno sodelovanje na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice. Za statistično obdelavo podatkov smo uporabili računalniški program SPSS, verzija 20.0 in Microsoft Excel, 2007.

Rezultati: Iz rezultatov raziskave je razvidno, da se anketiranci strinjajo $PV = 3,45$ ($SO = 1,07$), da tutorski sistem na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice povečuje njihovo napredovanje med letniki. Študenti so ocenili $PV = 3,35$ ($SO = 0,94$), da imajo tutorji študenti dovolj veščin, da uspešno vodijo in rešujejo težave na tutorskih sestankih. S koristnostjo učiteljskega tutorstva pri študiju se je strinjalo 55,5 % študentov, s koristnostjo študentskega tutorstva pa 63,7 %. Zadovoljstvo z organizacijo tutorskega sistema na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice so študenti ocenili $PV = 3,45$ ($SO = 0,96$).

Razprava: Rezultati raziskave kažejo, da so študentje na splošno zadovoljni s tutorskim modelom na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice. Tutorski model jim pomaga pri napredovanju med letniki. Tutorandi menijo, da imajo študenti tutorji dovolj veščin za izvajanje tutorskih sestankov. Presenetilo nas je, da so študentje ocenili, da jim je bolj

koristilo študentsko tutorstvo kot učiteljsko tutorstvo, saj smo zaradi boljše pedagoške usposobljenosti učiteljev pričakovali ravno nasprotno.

Ključne besede: tutorstvo, študent tutor, tutorand, tutorski model, zdravstvena nega

ABSTRACT

Background: There has been a significant increase of nursing care students in Slovenia over the past years, resulting in a higher demand for assistance during the course of studies. Some faculties and higher education institutions have already formed their own tutoring models in order to achieve better results. At the College of Nursing Jesenice (CNJ), a successful tutoring model supports students and enables them to achieve better study outcomes more easily.

Aims: The purpose of our thesis was to present the tutoring model at the CNJ and to identify whether the model meets the students' expectations and their needs, in line with the study requirements. Based on our findings, possible improvements of the tutoring model have been suggested.

Methods: A descriptive study design was undertaken for collecting and checking the literature, and a quantity research approach for the research part itself. An online survey of full-time and part-time students enrolled in the first three years' of nursing studies at CNJ was conducted, with targeted sampling of results providing the necessary data. The questionnaires were completed in April, with prior agreement from the Scientific Research and International Cooperation Commission of CNJ. The obtained data were analysed using statistical software SPSS, 20.0 Microsoft Excel, 2007.

Results: Study results revealed respondents' agreement with the statement that the CNJ tutoring model facilitates their advancement to a higher year of study $M=3.45$, ($SD=1.07$). Respondents agree that student tutors have sufficient skills to lead the tutorial meetings and solve possible issues $M=3.35$, ($SD=0.94$). In total, 55.5% of students agree with the benefits of the lecturer tutoring model and 63.7% of respondents see the benefits of student tutoring. General satisfaction level with the CNJ tutoring model was $M=3.45$, ($SD=0.96$).

Discussion: Results revealed general satisfaction with the CNJ tutoring model among student respondents. The tutoring model helps students advance to the next study year, and tutored students believe that tutors possess a sufficient level of skills. Surprisingly, respondents ranked student tutoring higher compared to lecturer tutoring; the opposite result was expected due to greater pedagogical skills of lecturers.

Key words: tutoring, student tutor, tutored student, tutoring model, nursing care.

KAZALO

1 UVOD	1
1.1 RAZVOJ TUTORSTVA V SLOVENSKEM PROSTORU	1
2 TEORETIČNI DEL	3
2.1 TERMINOLOGIJA V TUTORSKEM SISTEMU	3
2.2 LIK TUTORJA	3
2.2.1 E – tutor	4
2.2.2 Peer tutoring	5
2.3 TUTORSTVO V ZDRAVSTVENI NEGI	6
2.4 POZITIVNI UČINKI TUTORSTVA	7
2.5 MODEL TUTORSTVA NA VISOKI ŠOLI ZA ZDRAVSTVENO NEGO JESENICE	8
2.5.1 Študentsko tutorstvo	8
2.5.1.1 Koordinator tutorjev študentov	9
2.5.1.2 Nagrajevanje študentov tutorjev	10
2.5.2 Učiteljsko tutorstvo	10
2.5.3 Komisija za tutorstvo	11
2.5.4 Usposabljanje tutorjev	12
2.6 MODEL TUTORSTVA UNIVERZE V MARIBORU	13
3 EMPIRIČNI DEL	15
3.1 NAMEN IN CILJI RAZISKOVANJA	15
3.2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	15
3.3 RAZISKOVALNA METODOLOGIJA	15
3.3.1 Metode in tehnike zbiranja podatkov	15
3.3.2 Opis merskega instrumenta	16
3.3.3 Opis vzorca	17
3.3.4 Opis poteka raziskave in obdelave podatkov	18
3.4 REZULTATI	19
3.5 RAZPRAVA	28
4 ZAKLJUČEK	32
5 LITERATURA	34
6 PRILOGE	37
6.1 ANKETNI VPRAŠALNIK	37

KAZALO TABEL

Tabela 1: Test zanesljivosti vprašalnika za preučevani sklop spremenljivk, ki se nanašajo na tutorski sistem VŠZNJ	17
Tabela 2: Opis vzorca	17
Tabela 3: Na kakšen način so se anketirani v študijskem letu 2012/2013 najpogosteje obrnili na učitelja-tutorja	19
Tabela 4: Na kakšen način so se anketirani v študijskem letu 2012/2013 najpogosteje obrnili na študenta-tutorja.....	19
Tabela 5: Zakaj ste se obrnili na tutorja - učitelja/študenta ?	19
Tabela 6: Vam je obisk tutorja - učitelja koristil ?	20
Tabela 7: Vam je obisk tutorja - študenta koristil ?.....	20
Tabela 8: Kaj vas je najbolj motilo pri izvajanju tutorskega programa na VŠZNJ.....	21
Tabela 9: Trditve o tutorstvu na VŠZNJ	22
Tabela 10: Opisna statistika pri 1. raziskovalnem vprašanju	24
Tabela 11: T-test za en vzorec pri 1. raziskovalnem vprašanju.....	24
Tabela 12: Opisna statistika pri 2. raziskovalnem vprašanju	25
Tabela 13: T-test za en vzorec pri 2. raziskovalnem vprašanju.....	25
Tabela 14: Opisna statistika pri 4. raziskovalnem vprašanju	27
Tabela 15: T-test za en vzorec pri 4. raziskovalnem vprašanju.....	27

KAZALO SLIK

Slika 1: Koristnost učiteljskega in študentskega tutorstva	26
--	----

1 UVOD

Beseda tutor izvira iz latinščine in pomeni varuh oziroma skrbnik (Slovar slovenskega knjižnega jezika, 2005). Praksa tutorstva izhaja iz stare Grčije in Rima in se je čez stoletja pojavljala in izginjala, vendar ni nikoli izginila. Tutela pomeni varstvo, skrbništvo. V stari Grčiji in antičnem Rimu so tutorji bedeli nad svojimi gojenci, niso pa jih neposredno poučevali. V srednjem veku je tutorja predstavljala oseba, ki je bila v pomoč univerzitetnemu profesorju in je povezovala profesorja in študenta. Danes je tutorstvo proces podpore izobraževanju, v katerem tutor, ki je strokovnjak z določenimi izkušnjami na določenem področju, prenaša kompetence, ki jih ima, izkušnje, poznanstva in koristne povezave na udeleženca (tutoranda) v tutorskem procesu (Turnšek Mikačič, 2008, str. 12).

1.1 RAZVOJ TUTORSTVA V SLOVENSKEM PROSTORU

Tutorstvo je, kot sistem sistematičnega spremljanja študenta v času njegovega študija v Sloveniji prisotno že od leta 1994, ko ga je prva uvedla Univerza v Ljubljani. Tej so začele slediti tudi druge izobraževalne institucije s področja univerzitetnega, visokošolskega ali višješolskega študija (Malek, 2010, str. 25).

V letih 1993, 1994 in 1995 je na Univerzi v Ljubljani (UL) potekal raziskovalno-razvojni projekt Posodabljanje študija pod vodstvom Barice Marentič Požarnik, Bogomirja Mihevca in drugih sodelavcev na (nekdanjem) Centru za razvoj univerze. Projekt se je osredotočal predvsem na problem študentov začetnikov in na izboljšanje uspešnosti ob začetkih študija. V prvih letih študija se namreč večina študentov srečuje z največjimi težavami. Glede na mnenja študentov o tipičnih problemih, s katerimi se srečujejo, na podlagi izkušenj iz drugih evropskih držav, so nekatere od fakultet in visokih šol, ki so se odločile za sodelovanje v projektu, v letih 1944 in 1955 poskusno uvajale različne ukrepe pomoči študentom novincem. Eden izmed teh ukrepov, ki se je takrat izvajal, je bil tudi tutorstvo. V sklopu projekta je bila vpeljana oblika uvajalnega tutorstva. Vlogo tutorja so prevzeli študentje višjih letnikov ali mlajši asistenti. Namen tutorstva ni bil toliko študijska pomoč tutorja, ampak bolj pomoč in opora študentom začetnikom pri iskanju informacij, utrjevanje socialnih stikov med študenti, pridobivanje študijskih strategij ter krepitev osnov samozavesti. Kljub pozitivnim

odzivom se je tutorstvo po večini članic več let opustilo (Marentič Požarnik, 1997 povz. po Majcen, 2008, str. 27-8). Kasneje so bile izvedene analize, a katerimi je Univerza v Ljubljani preverjala, kako je pri njenih članicah s tutorstvom in kariernim svetovanjem. Analiza naj bi pripomogla k vpeljavi tutorskega sistema in kariernih centrov članic Univerze v Ljubljani. Potrebe o vpeljavi tutorskega sistema v visokošolski prostor so se pokazale z nezadovoljivo učinkovitostjo študija (slabo razmerje med vpisanimi študenti in diplomanti), s slabšanjem razmerja med številom študentov in učiteljev ter zanemarjanjem ob študijskih dejavnosti študentov (Bezić et al., 2006).

Na začetku je v Sloveniji vlogo prevzemalo predvsem pedagoško osebje, kasneje pa se je sistem razširil tudi na študente-tutorje. Katere oblike izvajanja tutorstva bo posamezna izobraževalna institucija uvedla, pa je odvisno predvsem od vrste študija, števila študentov in zahtevnosti študija (Malek, 2010, str. 25).

2 TEORETIČNI DEL

2.1 TERMINOLOGIJA V TUTORSKEM SISTEMU

Tutorand

Je študent, ki je v tutorskem sistemu prejemnik pomoči in svetovanja tutorja učitelja ali tutorja študenta. Študent je lahko vsak redni in izredni dodiplomski študent na prvi ali drugi stopnji visokošolskega študija.

Tutor učitelj

Je osebni svetovalec, ki študente usmerja skozi študij. Tutor je lahko vsak visokošolski učitelj ali asistent.

Tutor študent

Je osebni svetovalec, ki študente usmerja skozi študij. Tutor študent je lahko redni ali izredni študent, ki je vpisan najmanj v drugi letnik dodiplomskega študija in se prijavi na razpis za tutorsko delo.

Koordinator tutorjev učiteljev

Je lahko vsak visokošolski učitelj ali asistent, ki ga vodstvo pooblasti za koordinacijo tutorskega dela.

Koordinator tutorjev študentov

Je lahko redni ali izredni študent, ki ga vodstvo pooblasti za koordinacijo dela tutorjev študentov.

Učiteljsko tutorstvo

Je oblika dela tutorja – visokošolskega učitelja ali asistenta, ki praviloma individualno svetuje dodeljenim študentom glede njihovega študija, izbire študijske poti in drugih vprašanj povezanih s študijem.

Študentsko tutorstvo

Je oblika dela tutorja študenta, ki svetuje kolegom študentom glede njihovih študijskih in življenjskih vprašanj pri študiju (Dizdarevič et al., 2007).

2.2 LIK TUTORJA

Turnšek Mikačič (2008, str. 6) pravi, da je tutorje potrebno zbirati po skrbno izdelanih merilih, med katerimi sta na prvem mestu veselje do dela z ljudmi in sposobnost motiviranja. Blowers et al. (2003) navajajo, da so tutorji študenti bolj samostojni in

samoiniciativni pri študiju od ostalih študentov in za doseg rezultatov uporabljajo več različnih virov za interakcijo s strokovno vsebino. Velikokrat si prilagodijo in sami naredijo lastne zapiske, ki so jim pri utrjevanju želene vsebine v pomoč. Pogostokrat presežejo zahtevano obravnavo vsebine, ker so zainteresirani zanjo. Kot vrstniki - učitelji znajo razložiti in poenostaviti težko vsebino. Nejasne izraze pa za lažjo predstavo pojasnijo z logičnimi povezavami.

Schmidt in Moust (1998) omenjata, da ima učinkovit tutor tri ločene, čeprav med seboj povezane lastnosti:

- Dovolj široko znanje v zvezi s problemom, ki ga rešuje,
- da je zmožen s študenti komunicirati na avtentičen način,
- spretnost, da sebe izraža v jeziku, ki ga študentje razumejo.

Ta teorija učinkovitega tutorja združuje dva različna kota, ki prevladujeta v literaturi. En vidik poudarja osebne lastnosti tutorja, njegovo sposobnost, da komunicira s študenti na neformalen način s sočutnim odnosom, ki mu omogoča spodbudo in pritegnitev študentov ter ustvarja ozračje za odprto izmenjavo idej. Drugi pa poudarja predmet, znanje tutorja kot determinanto za učenje (ibid.).

Tutor mora biti sposoben:

- Odločati v argumentih v razpravi,
- dopustiti posredovanje o bistvenih stvareh,
- spodbujati sodelovanje vseh udeležencev,
- spodbujati tekočo komunikacijo,
- nuditi nove pobude in namige za razpravo,
- če je potrebno, vzdrževati visoko motiviranost,
- sodelovati pri vzpostavitvi medsebojnega zaupanja (Turnšek Mikačič, 2008, str. 10).

2.2.1 E – tutor

Šavli (2005) navaja, da je e-tutor nekakšen vmesnik med institucijo in udeležencem v e-izobraževanju. Njegova uspešnost je odvisna od dobrega poznavanja e-učnega okolja in tehnik poučevanja. Vloga e-tutorja pri izvajanju e-izobraževanja je podpora, razprava,

sodelovanje in moderiranje preko izbranih komunikacijskih sredstev (e-pošta, forumi, klepetalnica idr.). Uspešno online učenje je odvisno od e-tutorja, ki poleg osnovnih tehničnih znanj obvlada predvsem spretnosti elektronskega moderiranja pouka. E-tutor učitelj ima v modelu študija na daljavo ključno vlogo pri spremljanju, usmerjanju in spodbujanju študentovega dela. Od njega se pričakuje, da bo imel dovolj tehničnega znanja in spretnosti za upravljanje z okoljem, da bo znal moderirati delo študentov v diskusijskih forumih in ustrezno znal presoditi, kdaj se aktivno vključiti v delo študentov ter oblikovati povratno informacijo Turnšek Mikačič (2008, str. 6).

2.2.2 Peer tutoring

Peer tutoring je oblika tutorstva, ki je razporejeno znotraj iste skupine tutorandov. Tutor tutorande razdeli v podskupine od 7 do 10 oseb in v vsaki skupini določi tutoranda, ki je vodja in koordinator skupine. S to metodo lahko tutor olajša medsebojno sodelovanje in aktivnosti skupine, ter spodbuja tutorande k lastnemu razmišljanju in doseganju večjih učinkov. En sam tutor lahko na tak način spremlja 10 do 12 skupin (Turenšek Mikačič, 2008, str. 7).

Blowers et al. (2003) navajajo, da v visokem šolstvu peer tutoring predstavlja učinkovito strategijo za pridobivanje akademskih izkušenj. Znotraj zdravstvene nege je bil peer tutoring uporabljen pri kliničnem usposabljanju, zelo malokrat pa je omenjeno, da bi se uporabljal v samem izobraževalnem programu. Peer tutoring program je bil ustvarjen v regionalni Apalaški univerzi. Namenjen je bil potrebam študentov s slabšim predhodnim akademskim znanjem, ki so imeli več dejavnikov tveganja za neuspeh pri študiju. Podatki kvalitativnega vrednotenja programa razkrivajo, da je vsak vzorec zahteval od različnega tutorja spretnosti, raznolike odnose tutor-tutorand, osredotočenje na različne izide. Izvajanje peer tutoringa je pokazalo določene prednosti in slabosti, v vseh vzorcih pa so se pri tutorandih izboljšale akademske in predstavitvene spretnosti. Sobral (2002) navaja, da lahko izvajanje peer tutoringa, profesorjem pomaga pri pridobivanju in napredovanju po akademskih nazivih. Peer tutoring študente spodbuja za zanimanje in vključevanje v institucionalne dejavnosti fakultete ter izboljšuje počutje študentov v učnem okolju.

2.3 TUTORSTVO V ZDRAVSTVENI NEGI

Coco et al. (2011) navajajo, da je tutorstvo v zdravstveni negi že dobro raziskano, vendar bi ga bilo potrebno poenotiti. Za enkrat ni univerzalnega dogovora o tutorstvu v zdravstveni negi, zato se tutorski pristopi razlikujejo med posameznimi fakultetami.

Študenti velikokrat ne morejo sami premagati izzivov, ki jih prinaša študij zdravstvene nege. Težave študentov se odražajo tudi v nizki prehodnosti v višji letnik. Izkušnje iz tujine so pokazale uporabnost različnih tutorskih sistemov za zmanjšanje težav študentov in zvišanje prehodnosti med letniki (Romih, 2011).

Avtorji (Blowers et al., 2003) navajajo, da potrebujejo več tutorske pomoči tisti študenti, ki imajo predhodno primanjkljaje v splošnem strokovnem znanju o zdravstveni negi. Ob vpisu na fakulteto imajo navadno komaj da zadovoljivo število kreditnih točk ali pa so celo padli pri enem ali več maturitetnih predmetih. Primanjkljaji se kažejo z nižjo povprečno oceno tekom študija in z enim ali več neopravljenimi strokovnimi predmeti ob zaključku študijskega leta, ter daljšim časom dosega končnega akademskega naziva. Tudi Giordana in Wedin (2010) navajata, da imajo pričakovano največ težav pri uvajanju v klinična okolja zdravstvene nege študenti, ki predhodno niso opravljali zdravstvene šole. Te študenti ob prvem stiku s pacientom velikokrat občutijo tesnobo ali dobijo strah pred neuspehom, za to je pomembno, da imajo zagotovljeno podporo s strani mentorjev.

Higgins (2004) je na Tarrant County Collegu na študijskem programu zdravstvene nege v Texasu raziskoval, kako je njihov peer tutoring program vplival na študente, ki so imeli manjše možnosti, da bodo opravili izpit iz zdravstvene nege kirurškega bolnika. V rizično skupino je bilo med 209 študenti uvrščeno 26 študentov, na podlagi slabših rezultatov dveh kolokvijev iz preteklega semestra. Študentom so bili dodeljeni študenti tutorji, ki so bili njihovi vrstniki. Študenti tutorji so bili izbrani na podlagi odličnih rezultatov prejšnjih dveh kolokvijev. Tutorji so študentom nudili pomoč pri osvajanju teoretičnega področja zaključnega izpita iz zdravstvene nege kirurškega bolnika. Delavnice so potekale dve uri enkrat tedensko, tutor je na lastno željo lahko imel največ dva tutoranda. Tutorji so tutorandom nudili pomoč pri vključevanju v socialno okolje, osvajanju tujega izbirnega jezika in jih spodbujali, ko so tutorandi izrazili željo, da bi

raje odnehali. Končni rezultati peer tutoring programa so pokazali manjši osip študentov na zaključnem izpitu zdravstvene nege kirurškega bolnika iz povprečnih 12 % na 3 %.

Fogstad in Christiansen (2011) sta na Univerzi v Oslu na Norveškem med 990 študenti raziskovala vpliv inovativnega peer tutoring modela na prenašanje znanj med študenti o varnem prenosu pacientov. V projekt so bili vključeni študenti drugega letnika fizioterapije in študenti prvega letnika zdravstvene nege iz dveh zdravstvenih fakultet. Študenti fizioterapije so bili tutorji študentom zdravstvene nege. Ob koncu peer tutoring programa so vsi študentje, ki so bili vključeni vanj izpolnili evalvacijski vprašalnik. Študentje so navedli, da je bilo izmenjavanje in pridobivanje novih znanj vzajemno. Študentje zdravstvene nege so bistveno višje ocenili trditev, da so pridobili nova teoretična znanja kot študenti fizioterapije. Vsi študentje pa so se v veliki meri strinjali, da so pridobili veliko praktičnih spretnosti in, da bi bilo smiselno izvajati medgeneracijsko učenje večkrat tekom študija.

2.4. POZITIVNI UČINKI TUTORSTVA

Pozitivni učinek nudenja pomoči ali asistence nekemu, ki je pomoči potreben, je znanstveno dokazan. Na pozitivni učinek nudenja pomoči ne vpliva niti starost pomočnika niti obseg pomoči, ki jo nudi. Tutorstvo ima veliko pozitivnih učinkov a brez ustrezne priprave in vodenja lahko tutor med izvajanjem tutorstva naredi več škode kot koristi, zato je strukturirana zasnova in uvajanje tutorstva nujna (Mlinarič, Rojs, Ulamec, 2011, str. 17-8).

Schleyer, Langdon in James (2005) opisujejo pozitivne učinke tutorstva, ki se na tutorandih kažejo kot:

- Izboljšanje učnega uspeha,
- obvladovanje konceptov in ključnih veščin, značilnih za neko stroko,
- porajanje novih idej,
- odgovornejši odnos do učenja,
- razvoj odnosov med študenti različnih generacij,
- učenje novih metod dela,
- večje zaupanje v lastne sposobnosti.

2.5 MODEL TUTORSTVA NA VISOKI ŠOLI ZA ZDRAVSTVENO NEGO JESENICE

Tutorski sistem na šoli za zdravstveno nego (v nadaljevanju, VŠZNJ) je namenjen:

- razvoju vsakega posameznega študenta od vpisa v študijski program do zaključka študija. Namenjen je krepitvi neposrednih stikov med študenti in učitelji ter med študenti, učitelji in VŠZNJ kot celoto. uspešnejše vključevanje študentov v učno okolje,
- reševanje splošnih in specifičnih problemov študentov, še posebej študentov s posebnimi potrebami, izboljšanje študijskega uspeha, boljše prehodnosti študentov in višje kakovost študija (Pravilnik o tutorskem sistemu, 2009, str. 1).

Tutorska dejavnost se na Visoki šoli za zdravstveno nego (v nadaljevanju, VŠZNJ) deli na študentsko tutorstvo in na učiteljsko tutorstvo. Študentsko tutorstvo je oblika tutorske dejavnosti, pri kateri študentje svetujejo svojim kolegom pri študiju in reševanju drugih vprašanj na VŠZNJ. Učiteljsko tutorstvo je oblika tutorske dejavnosti, pri kateri visokošolski učitelji in sodelavci svetujejo študentom glede njihovega študija, izbire študijske poti in drugih vprašanj, povezanih s študijem (ibid.).

2.5.1 Študentsko tutorstvo

Namen študentskega tutorstva je nuditi študentom ustrezno podporo pri študiju, tako v obliki pomoči pri osvajanju študijske snovi kot tudi pri ostalih težavah, ki se lahko pojavijo med študijem in s tem ogrozijo njegovo študijsko uspešnost. Kvalitetna izvedba študentskega tutorstva pripomore k višanju prehodnosti v višji letnik študija, prejemnikom tutorske pomoči pa znatno poveča kvaliteto študija. Študentsko tutorstvo je odgovorno delo, saj zahteva potrpežljivost in pozitivno naravnost, tutorja študenta pa obogati z novimi izkušnjami in znanji. Med tutorjem študentom in študenti se običajno stkejo vezi zaupanja, s skupnimi močmi pa vsi pripomorejo k pozitivnejšemu pristopu k študiju, večji medsebojni povezanosti študentov in boljšim študijskim rezultatom (Dizdarevič et al., 2007).

Tutor študent tutorsko dejavnost izvaja skladno z usmeritvami tutorskega sistema na VŠZNJ tekočega študijskega leta. Načini izvajanja so v obliki srečanj, preko e-pošte in preko namenskega e-foruma. V okviru študentskega tutorstva se organizira tudi

tutorstvo za tuje študente in za študente, ki odhajajo na mednarodno izmenjavo. Naloge tutorja študenta so:

- Da tutorande seznanja s pravnimi in drugimi akti VŠZNJ, ki določajo njihove pravice in dolžnosti v času študija,
- da tutorande seznanja s posamezniki in delovnimi telesi na VŠZNJ, ki so pristojni za reševanje njihovih študijskih in drugih vprašanj,
- da tutorandom svetuje pri iskanju pomoči za premostitev težav na študijskem področju,
- da vodi evidenco dela s tutorandi in posreduje poročilo o opravljeni tutorski dejavnosti »Poročilo študenta tutorja s tutorskega srečanja« v sedmih dneh po opravljenem tutorskem srečanju koordinatorju tutorjev študentov,
- da se udeleži prvega srečanja tutorjev študentov,
- da se usposablja za študenta tutorja na izobraževanjih, ki jih organizira Center za vseživljenjsko učenje, karierno svetovanje, tutorstvo in mentorstvo VŠZNJ (Pravilnik o tutorskem sistemu, 2009, str. 2).

2.5.1.1 Koordinator tutorjev študentov

Tutorji študenti izmed sebe predlagajo koordinatorja tutorjev študentov Komisiji za tutorstvo. Komisija za tutorstvo posreduje predlog v potrditev Senatu VŠZNJ. Naloge koordinatorja tutorjev študentov so, da v sodelovanju z koordinatorjem tutorjev učiteljev:

- Tutorande razporedi med tutorje študente in s tem seznanj koordinatorja tutorjev učiteljev,
- spremlja izvajanje študentskega tutorstva na VŠZNJ,
- svetuje pri delu tutorjev študentov,
- v sodelovanju s predstojniki kateder oz. prodekanom za izobraževanje rešuje morebitne probleme ali spore, do katerih bi prišlo v okviru tutorske dejavnosti,
- poroča komisiji za tutorstvo o izvajanju študentskega tutorstva,
- zbira in arhivira poročila o opravljenem delu tutorjev študentov,
- sodeluje pri pripravi poročila o letnem delu, ki ga sprejme Komisija za tutorstvo in ga posreduje Senatu VŠZNJ (ibid.).

2.5.1.2 Nagrajevanje študentov tutorjev

V 18. členu Pravilnika o tutorskem sistemu na VŠZNJ je zapisano, da za vsako posamezno študijsko leto Komisija za tutorstvo pripravi predlog nagrad za uspešno opravljeno tutorsko dejavnost tutorjev študentov. Predlog nagrad potrdi Senat VŠZNJ. Komisija za tutorstvo VŠZNJ, po izvedeni tutorski dejavnosti tutorjev študentov tekočega študijskega leta, obravnava poročila tutorjev študentov in sprejme sklep o nagrajencih za uspešno opravljeno tutorsko dejavnost za posamezno študijsko leto, ki ga potrdi Senat VŠZNJ. Za uspešno opravljeno tutorsko dejavnost se tutorju študentu prvi študijski dan novega študijskega leta podeli »Priznanje za opravljeno tutorsko dejavnost«. Skupaj s priznanjem se nagrajenemu tutorju študentu podelijo tudi ostale nagrade, določene za posamezno študijsko leto (ibid.). V študijskem letu 2009/2010 so bile nagrade za uspešno opravljeno tutorsko delo: prost vstop na izobraževanje in konference, ki jih organizira VŠZNJ, študenti tutorji so bili oproščeni pisanja individualnega dela študenta na poletnem praktikumu, prav tako pa so imeli brezplačne vloge, v kolikor so jih naslovili na Komisijo za študijske zadeve. Študent tutor je brezplačno prejel še učbenik Teoretične in praktične osnove zdravstvene nege, ki ga je izdala Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice. Opravljena tutorska dejavnost, pa se je študentom vpisala tudi kot priloga k diplomu (Romih, 2011, str. 57-8).

2.5.2 Učiteljsko tutorstvo

Učiteljsko tutorstvo se organizira kot uvajalno tutorstvo, individualno tutorstvo, predmetno tutorstvo in tutorstvo za tuje študente. Za posamezno študijsko leto se opredeli v usmeritvah tutorskega sistema na VŠZNJ za tekoče študijsko leto. Usmeritve potrdi Senat VŠZNJ na osnovi predloga, ki ga poda Komisija za tutorstvo VŠZNJ (Pravilnik o tutorskem sistemu, 2009, str. 3).

Uvajalno tutorstvo

Uvajalno tutorstvo je organizirano po letnikih, razdeljeno na vrsto študija in je namenjeno študentom pri premagovanju težav, kot so na primer:

- Pogoji za napredovanje v višji letnik, izbirne vsebine in pogoji za dokončanje študija,
- seznanitev z aktualno problematiko študentov in reševanje le te,

- posebna vprašanja, s katerimi se srečujejo študentje s posebnim statusom, npr. študentje s posebnimi potrebami, študentje športniki, študentje priznani umetniki (ibid.).

Individualno tutorstvo

Individualno tutorstvo je način tutorskega dela, pri katerem si tutorand sam izbere individualnega tutorja. Naloga tutorja učitelja je, da na govorilnih urah in preko elektronske pošte svetuje tutorandom glede študija, izbire študijske poti in vprašanj osebne narave (ibid.).

Predmetno tutorstvo

Predmetno tutorstvo je način tutorskega dela, pri katerem učitelj študentom svetuje na posameznem študijskem področju in je namenjeno premagovanju težav, ki se pojavijo pri študiju posameznega predmeta. Namenjeno je poglobljanju in nadgrajevanju ter kot pomoč pri razumevanju vsebine (ibid., str. 4).

Tutorstvo za tuje študente

Tutorstvo za tuje študente je namenjeno študentom, ki prihajajo na VŠZNJ na mednarodno izmenjavo. Izvaja ga skupina visokošolskih učiteljev in visokostrokovnih sodelavcev, ki je oblikovana z namenom realizacije mednarodne izmenjave. Člani te skupine so: dekan VŠZNJ, koordinator mednarodne izmenjave VŠZNJ, prodekan za izobraževanje VŠZNJ, predstojnik Katedre za zdravstveno nego, koordinator kliničnega usposabljanja na VŠZNJ, koordinator tutorjev učiteljev in bibliotekar VŠZNJ (ibid.).

2.5.3 Komisija za tutorstvo

Komisija za tutorstvo je delovno telo senata VŠZNJ in šteje pet članov. To so:

- koordinator tutorjev študentov,
- koordinator tutorjev učiteljev,
- predstavnik Študentskega sveta VŠZNJ,
- predstavnik visokošolskih učiteljev in sodelavcev,
- predstavnik strokovnih služb, zaposlen na področju študijskih dejavnosti (ibid.).

Komisija za tutorstvo razpisuje mesta za nove tutorje študente in koordinatorje tutorjev študentov. Sodeluje pri pripravi vsebin za izobraževanje tutorjev študentov in tutorjev učiteljev. Vsako posamezno študijsko leto pripravi usmeritve tutorskega sistema na VŠZNJ ter jih posreduje v obravnavo in sprejem Senatu VŠZNJ ob začetku študijskega leta. Letno pripravi poročilo o tutorski dejavnosti na VŠZNJ in ga pošlje v obravnavo in sprejem Senatu VŠZNJ ob koncu študijskega leta. Senatu VŠZNJ daje predloge in pobude v zvezi z delovanjem tutorskega sistema na VŠZNJ. Na seje Komisije za tutorstvo so vabljeni dekan in prodekan za izobraževanje, po potrebi tudi glavni tajnik VŠZNJ, če se zadeve nanašajo na njegove pristojnosti. Komisija za tutorstvo zaseda najmanj štirikrat letno, seje so razporejene tekom celotnega študijskega leta in usklajene s terminskim razporedom sej Senata (ibid, str. 5).

2.5.4 Usposabljanje tutorjev

Tutorji učitelji in tutorji študenti se za svoje delo usposabljaajo na seminarjih in učnih delavnicah, ki jih organizira Center za vseživljenjsko izobraževanje, karierno svetovanje, tutorstvo in mentorstvo. Za vse tutorje študente in tutorje učitelje je usposabljanje obvezno (ibid., str. 6).

To so:

- interni seminarji o organiziranosti in delovanju VŠZNJ in o študijskih programih,
- pedagoško-andragoški seminarji,
- drugi seminarji in učne delavnice za pridobivanje veščin za tutorsko delo (ibid.).

Cilji usposabljanja novih tutorjev učiteljev so:

- da pridobijo ustrezna splošna in specifična znanja ter spretnosti za delo s tutorandi.
- cilji usposabljanja novih tutorjev študentov so:
- da se seznanijo s pravnimi in drugimi akti VŠZNJ, ki določajo pravice in dolžnosti študentov;
- da se seznanijo s študijskimi programi, pogoji za napredovanje;
- da se usposobijo za načrtovanje dela s tutorandi;

- da pridobijo osnove spretnosti vodenja manjših skupin;
- da se naučijo razvijati komunikacijske spretnosti tutorandov (ibid.).

2.6 MODEL TUTORSTVA UNIVERZE V MARIBORU

Univerza v Mariboru (v nadaljevanju UM) je razvila svojevrsten model tutorstva, katerega je vsekakor vredno omeniti.

Z vpeljavo tutorskega sistema želi UM zagotoviti aktivnejše vključevanje študentov v univerzitetno življenje ter pomoč pri razreševanju študijskih in življenjskih problemov na začetku študija (vstopno tutorstvo), med njim (vsebinsko tutorstvo) kakor tudi ob njegovem zaključevanju (izstopno tutorstvo) (Univerza v Mariboru, 2013).

Vstopno tutorstvo

Ta oblika tutorstva se začne izvajati na začetku, to je v 1. letniku študija, in je prvenstveno namenjena lažjemu pričetku študija študentov novincev na UM. Vstopno tutorstvo izvajajo tutorji študenti in tutorji učitelji. Vstopno tutorstvo zajema vključevanje študentov v univerzitetno okolje, grajenje odnosa med študenti in visokošolskimi učitelji ter institucijo kot celoto na humanizmu, partnerstvu in skupnih prizadevanjih za doseganje s študijem zastavljenih ciljev (ibid.).

Vsebinsko tutorstvo

Izvaja se skozi celotno obdobje študija z namenom zagotavljanja večje študijske uspešnosti študentov. Vsebinsko tutorstvo prvenstveno izvajajo tutorji učitelji ob pomoči tutorjev študentov. Vsebinsko tutorstvo zajema:

- Obravnavanje študijskih poudarkov oz. izbrane tematike/problematike in poglobljanje že osvojenega znanja,
- krepiti sposobnosti povezovanja in kritičnega vrednotenja,
- služi kot dodatna pomoč pri razumevanju in osvajanju študijske snovi, svetovanje pri izbirlivosti,
- pomoč pri načrtovanju terminov izpitov,
- vzpodbujanje in motiviranje študentov za sprotno delo,
- svetovanje glede opravljanja strokovne prakse,

- svetovanje in nudenje pomoči pri mednarodnih izmenjavah,
- svetovanje študentom pri vključevanju v obštudijske dejavnosti (ibid.).

Izstopno tutorstvo

Izvaja se ob zaključku študija, to je v zadnjem letniku študija, in je namenjeno zagotavljanju pravočasnega zaključka študija študentov, kakor tudi svetovanju študentom pri morebitnem nadaljevanju študija doma in v tujini ter informiranju o možnih poklicnih poteh po zaključku študija. Izstopno tutorstvo izvajajo tutorji učitelji s pomočjo kariernih centrov, lahko izvaja tudi mentor diplomskega dela oziroma seminarja (Univerza v Mariboru, 2013).

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 NAMEN IN CILJI RAZISKOVANJA

Namen diplomskega dela je raziskati obstoječi model tutorstva na VŠZNJ in ugotoviti ali ustreza svojemu namenu. Na osnovi raziskave bi podali predloge izboljšav obstoječega modela tutorstva.

Cilji raziskave:

- Ugotoviti ali obstoječi model tutorstva na VŠZNJ po mnenju študentov vpliva na njihov napredek pri študiju.
- Prikazati znanje tutorjev študentov, za izvajanje tutorske dejavnosti na VŠZNJ.
- Raziskati, katera oblika tutorstva študentom bolj koristi.
- Prikazati splošno zadovoljstvo študentov z obstoječim modelom tutorstva na VŠZNJ.

3.2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

1. Raziskovalno vprašanje: Ali model tutorstva na VŠZNJ po mnenju študentov povečuje napredovanje študentov med letniki?
2. Raziskovalno vprašanje: Ali imajo študentje tutorji po mnenju tutorandov dovolj znanja za izvajanje tutorske dejavnosti?
3. Raziskovalno vprašanje: Ali študentom bolj koristi študentsko ali učiteljsko tutorstvo?
4. Raziskovalno vprašanje: Kakšno je splošno zadovoljstvo s tutorskim sistemom na VŠZNJ?

3.3 RAZISKOVALNA METODOLOGIJA

3.3.1 Metode in tehnike zbiranja podatkov

V teoretičnem delu smo uporabili deskriptivno metodo dela s pregledom strokovne literature. Zanimali so nas znanstveni in strokovni članki, ki smo jih iskali v podatkovnih bazah CINAHL, MEDLINE, ERIC, SpringerLink, PubMed ter preučili podobne raziskave s tega področja. Za iskanje literature v slovenskem prostoru smo uporabili virtualno knjižnico Slovenije – COBISS. Empirični del raziskovanja je

temeljlil na uporabi tutorskega modela na VŠZNJ. Uporabili smo kvantitativni pristop raziskovanja z metodo anketiranja.

Za iskanje literature smo uporabili naslednje ključne besede:

tutorstvo v visokem šolstvu/ tutoring in higher education, vrstniško mentorstvo/peer tutoring, študent tutor/ student tutor, tutorstvo v zdravstveni negi/tutoring in nursing, mentorstvo v zdravstveni negi/ mentoring in nursing, tutorski modeli/models of tutoring.

3.3.2 Opis merskega instrumenta

Za izvedbo raziskave smo uporabili metodo anketiranja s programskim orodjem 1KA za spletno anketiranje. Vprašalnik je bil namenjen študentom prvega, drugega in tretjega letnika rednega in izrednega študija na VŠZNJ. Anketni vprašalnik smo pripravili na osnovi obstoječega tutorskega sistema na VŠZNJ, ter ga povzeli na podlagi pilotne študije, ki je potekala na VŠZNJ v študijskem letu 2011/2012.

Anketni vprašalnik je bil razdeljen na tri sklope. Prvi sklop je zajemal štiri vprašanja o demografskih podatkih študentov. Zanimal nas je letnik študija, spol, vrsta trenutnega študija in predhodnja srednješolska izobrazba. Drugi sklop petih vprašanj je predstavljal pogled, razumevanje in izražanje študentov glede na obstoječi tutorski model na VŠZNJ. Tretji sklop pa je predstavljal trditve po Likertovi lestvici od ena do pet o tutorskem modelu in enim (11.) vprašanjem odprtega tipa.

Pred izvedbo analize raziskovalnih vprašanj, smo izvedli test zanesljivosti vprašalnika za preučevani sklop spremenljivk, ki se nanašajo na tutorski sistem VŠZNJ. Test zanesljivosti smo izvedli z izračunom Cronbachovega koeficienta alfa. Pri tem Bren in Šifrer (2011, str. 34) navajata, da koeficient zanesljivosti meri zanesljivost vprašalnika na osnovi korelacij med spremenljivkami. Kadar so razlike variabilnosti zelo visoke, je to znak nezanesljivega merjenja.

Tabela 1: Test zanesljivosti vprašalnika za preučevani sklop spremenljivk, ki se nanašajo na tutorski sistem VŠZNJ

Cronbach koeficient alfa	Število testiranih trditev, ki se nanašajo na tutorski sistem VŠZNJ
0,746	12

Rezultati v tabeli 1 prikazujejo, da je Cronbach alfa presegel vrednost 0,7 kar v strokovni literaturi pomeni, da je ta del vprašalnika zmerno zanesljiv (Ferligoj, Leskovšek, Kogovšek, 1995).

3.3.3 Opis vzorca

Raziskavo smo izvedli na VŠZNJ. Vzorčenje je bilo neslučajnostno, namensko. Povezava do spletne ankete je bila poslana 274 študentom, izpolnjenih je bilo 159 anketnih vprašalnikov. Realizacijo vzorca smo ocenili na 58,6 %. V raziskavi smo anketirali študente prvega, drugega in tretjega letnika rednega in izrednega študija. Struktura anketiranih študentov glede na letnik študija, je bila taka, da je bilo največ predstavnikov tretjega letnika študija 80 (50,3 %), nato prvega 45 (28,3 %) in najmanj drugega 34 (21,4 %).

Tabela 2: Opis vzorca

		n	%
Letniku študija	V prvem	45	28,3%
	V drugem	34	21,4%
	V tretjem	80	50,3%
Spol	Moškega	26	16,4%
	Ženskega	133	83,6%
Vrsta študija	Redni	101	63,5%
	Izredni	58	36,5%
Srednješolsko izobrazbo zdravstvene smeri	Da	128	80,5%
	Ne	31	19,5%
Skupaj		159	100 %

Legenda: n-velikost vzorca, %-odstotni delež

Največji del anketirancev je bilo ženskega spola, in sicer 133 (83,6 %), 26 (16,4 %) anketirancev pa je bilo moškega spola (rezultati so prikazani v tabeli 2).

Glede na vrsto študija je 101 (63,5 %) anketirancev obiskovalo redni študij, 58 (36,5 %) študentov pa je bilo izrednih študentov (tabela 2).

Glede na predhodno izobrazbo je 128 (80,5 %) anketirancev imelo srednješolsko izobrazbo zdravstvene smeri, 31 (19,5 %) pa so imeli srednješolsko izobrazbo iz drugih smeri (tabela 2).

3.3.4 Opis poteka raziskave in obdelave podatkov

Spletno anketiranje je potekalo od 17. aprila do 1. maja 2013. Za izvedbo raziskave smo predhodno pridobili soglasje Komisije za znanstveno raziskovalno delo in mednarodno sodelovanje VŠZNJ. Raziskavo smo prvič hoteli izvesti fizično, na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice, vendar smo se zaradi premajhnega pridobljenega vzorca odločili, da bomo raziskavo izvedli preko spleta z uporabo spletnega orodja 1KA. Predsednica študentskega sveta, je ciljnemu vzorcu preko e-pošte poslala spletno povezavo do ankete. Anketirancem je bila zagotovljena popolna anonimnost in prostovoljnost pri izpolnjevanju spletnega anketnega vprašalnika. Izpolnjene anketne vprašalnike smo preko spletnega orodja 1KA prenesli v programsko orodje Microsoft Office Excel 2007. Podatke smo kvantitativno obdelali s programom SPSS, verzija 20.0. Pri opisu vzorca smo uporabili frekvence in pripadajoče odstotke, v primeru Likertove lestvice pa tudi povprečne vrednosti (PV) in standardne odklone (SO). V sklopu, kjer so anketiranci podajali stališča s pomočjo Likertove ocenjevalne lestvice, smo se, kjer je bilo to možno, preverjanja raziskovalnih vprašanj lotili s t-testom za en vzorec (ang. one sample t-test). Rovan, Turk (2008, str. 157) navajata, da je t-test namenjen primerjavi vzorčne ocene aritmetične sredine in vrednosti aritmetične sredine, ki jo upoštevamo v domnevi. Pri vprašanjih odprtega tipa je bila izbrana tehnika seštevalne analize odgovorov, ki se je pričela s kodiranjem besedila. Izbrane kode pomenijo ključne besede ali fraze, ki jih je opisoval določen del besedila (stavek-citat ali odstavek). Kode s sorodnim pomenom se nato združujejo (Tepina, 2011).

3.4 REZULTATI

Tabela 3: Na kakšen način so se anketirani v študijskem letu 2012/2013 najpogosteje obrnili na učitelja-tutorja

	n	%
Osebno	22	14,2
Po telefonu	1	0,6
Preko e - pošte	56	36,1
Nikoli se nisem obrnil na učitelja-tutorja	76	49,0
Skupaj	155	100,0

Legenda: n-velikost vzorca, %-odstotni delež

Iz tabele je razvidno, da se skoraj polovica anketiranih študentov (49 %) še nikoli ni obrnila na učitelja tutorja. Med anketiranimi študenti, ki so se že obračali na učitelja tutorja, jih je bilo največ takih (36 %) , ki so se nanj obračali preko e - pošte.

Tabela 4: Na kakšen način so se anketirani v študijskem letu 2012/2013 najpogosteje obrnili na študenta-tutorja

	n	%
Osebno	30	19,4
Po telefonu	2	1,3
Preko e - pošte	52	33,5
Nikoli se nisem obrnil na študenta-tutorja	71	45,8
Skupaj	155	100,0

Legenda: n-velikost vzorca, %-odstotni delež

Skoraj polovica anketiranih študentov (46 %) še nikoli ni obrnila na študenta tutorja. Med anketiranimi študenti, ki so se obračali na študenta tutorja, je bilo največ takih (33 %) , ki so se na tutorja študenta obračali preko e – pošte.

Tabela 5: Zakaj ste se obrnili na tutorja – učitelja/študenta ?

	n	%
Podpora, svetovanje pri težavah z medosebnimi odnosi.	4	2,1%
Podpora, svetovanje pri zdravstvenih težavah.	6	3,9%
Podpora, svetovanje pri težavah z domačim okoljem.	1	0,5%
Podpora, svetovanje v zvezi z učenjem.	40	25,6%
Podpora, svetovanje s klinično prakso	33	21,4%
Drugo	71	46,5%
Skupaj	155	100,0%

Legenda: n-velikost vzorca, %-odstotni delež

Tabela nam prikazuje, da so se študentje v 25,6 %, obračali na tutorje v zvezi s podporo in svetovanjem v zvezi z učenjem. Sledili so jim študenti, ki so se na tutorja obračali v zvezi s podporo, svetovanjem glede klinične prakse (21,4 %). Največji delež študentov (46 %) je izbralo odgovor drugo, v katerem so navedli, da tutorja niso potrebovali oz. se nanj niso obrnili.

Tabela 6: Vam je obisk tutorja - učitelja koristil ?

	n	%
Da	81	55,5%
Zakaj?	50	34,2%
Ne	65	44,5%
Zakaj?	29	19,9%
Skupaj	146	100,0%

Legenda: n-velikost vzorca, %-odstotni delež

V 55,5 % študenti navajajo, da jim je obisk tutorja učitelja koristil. Na odprto vprašanje, zakaj jim je koristil je odgovorilo 34,2 % študentov. Med najpogostejšimi odgovori odprtega tipa je bil odgovor, da so pridobili želene/ustrezne informacije (12,3 %). Študentje, ki so odgovorili, da jim obisk tutorja učitelja ni koristil (44,5 %), pa so kot najpogostejši razlog pri odprtem vprašanju navedli, da učitelja tutorja niso obiskali/potrebovali (8,2 %).

Tabela 7: Vam je obisk tutorja - študenta koristil ?

	n	%
Da	93	63,7%
Zakaj?	46	31,5%
Ne	53	36,3%
Zakaj?	27	18,5%
Skupaj	146	100,0%

Legenda: n-velikost vzorca, %-odstotni delež

V 63,7 % študenti navajajo, da jim je obisk tutorja študenta koristil. Na odprto vprašanje, zakaj jim je koristil je odgovorilo 31,5 % študentov. Med najpogostejšimi odgovori odprtega tipa je bil odgovor, da so pridobili želene/ustrezne informacije (10,9 %). Študentje, ki so odgovorili, da jim obisk tutorja učitelja ni koristil (36,3 %), so v 7,5% kot najpogostejši razlog navedli, da študenta tutorja niso obiskali/potrebovali.

Tabela 8: Kaj vas je najbolj motilo pri izvajanju tutorskega programa na VŠZNJ

	n	%
Nič me ni motilo	93	58,5%
Neustrezen komunikacijski kanal tutorja	6	3,8%
Sklicevanje tutorskih sestankov v prostorih VŠZNJ	14	8,8%
Neprimeren odnos tutorja do študentov	1	0,6%
Prepuščenost samemu sebi	22	13,8%
Neustrezen tutor učitelj	6	3,8%
Drugo	17	10,7%
Skupaj	159	100,0%

Legenda: n-velikost vzorca, %-odstotni delež

Več kot polovica anketiranih (58,5 %) je navedla, da jih ni nič motilo pri izvajanju tutorskega programa na VŠZNJ. Med tistimi, ki so izrazili, da jih je nekaj motilo pri izvajanju tutorskega programa na VŠZNJ, je največ študentov izrazilo, da jih je motilo to, da so bili prepuščeni samemu sebi (13,8 %). Izrazilo malo vprašanih študentov (0,6 %), pa jih je navedlo neprimeren odnos tutorja do študentov. Pod drugo so študenti navedli, da so jim bili tutorji dodeljeni prepozno (1,9 %), neprimeren čas sestankov (1,3%), prepozen prvi tutorski sestanek (1,9 %), 0,6 % študentov pa je navedlo, da se jim ne zdi prav, da so v skupinah pri tutorju študentu izključeni vsi, ki niso opravili kabinetnih vaj in s tem avtomatsko ne bodo morali napredovati v višji letnik.

Tabela 9: Trditve o tutorstvu na VŠZNJ

	n	Min.	Max.	PV	SO
Tutorski sistem na VŠZNJ mi ne more pomagati pri premagovanju težav s katerimi se srečujem tekom študija.	128	1	5	2,48	1,12
Poznam delovanje tutorskega sistema na VŠZNJ.	130	1	5	3,68	0,99
Učitelji tutorji in študenti tutorji so mi bili dodeljeni dovolj zgodaj, da sem lahko prejel vse informacije, ki sem jih potreboval pri študiju	130	1	5	3,49	1,19
Učitelji tutorji so me seznanili z delovanjem tutorskega sistema na VŠZNJ	129	1	5	3,66	1,05
Redno se udeležujem mesečnih srečanj uvajalnega tutorstva.	129	1	5	2,44	1,29
Redno se udeležujem tutorskih sestankov tutorjev študentov	129	1	5	2,41	1,31
Izpostavljeno problematiko na tutorskih srečanjih vedno uspešno rešimo	129	1	5	2,99	1,09
Tutorstvo na VŠZNJ je dobro organizirano in sem z njim zadovoljen	128	1	5	3,45	0,96
Tutorji študenti imajo dovolj veščin, da uspešno vodijo in rešujejo težave na tutorskih sestankih	129	1	5	3,35	0,94
Študentsko tutorstvo pripomore k uspešnejšemu opravljanju obveznosti študenta na VŠZNJ.	127	1	5	3,45	1,07
Študentsko tutorstvo lahko pripomore k izboljšanju prehodnosti študentov med letniki	129	1	5	3,50	1,00
Študentsko tutorstvo lahko izboljša medsebojne odnose med študenti.	128	1	5	3,63	0,95
Skupaj ustrezno rešenih	127				

Legenda: n-velikost vzorca, Min – minimum,Max-maksimum, PV-povprečna vrednost, SO-standardni odklon

Tabela 9 nam prikazuje ocenjevanje trditev s strani študentov, ki se nanašajo na tutorski sistem VŠZNJ na Likertovi lestvici od 1 do 5, pri čemer je ocena 1 pomenila, da sploh se ne strinjajo, ocena 2, da se ne strinjajo, ocena 3, da se niti ne strinjajo / niti se strinjajo (so neopredeljeni), ocena 4, da se strinjajo in ocena 5, da se zelo strinjajo. Če povzamem, višja, kot je bila ocena trditve, bolj je posamezna trditev veljala za mnenje študentov.

Najvišje povprečne ocene strinjanja je bila deležna trditev poznam delovanje tutorskega sistema na VŠZNJ $PV=3,68$ ($SO=0,99$). Vrednost standardnega odklona pri tej trditvi znaša 0,99 iz česar izhaja, da so mnenja anketirancev pri tem odgovoru relativno enotna, saj vrednost standardnega odklona ne presega tretjino vrednosti aritmetične sredine.

Študenti so ocenili s $PV = 3,66$ ($SO=1,05$), da so jih učitelji tutorji seznanili z delovanjem tutorskega sistema na VŠZNJ. Študenti so se strinjali s $PV=3,50$ ($SO=1,00$), da tutorstvo lahko pripomore k izboljšanju prehodnosti študentov med letniki, prav tako so s $PV=3,63$ ($SO=0,95$) ocenili, da študentsko tutorstvo lahko izboljša medsebojne odnose med študenti.

Najnižje povprečne ocene strinjanja je bila deležna trditev redno se udeležujem tutorskih sestankov na VŠZNJ, študentje so jo ocenili s $PV=2,41$ ($SO=1,31$). Vrednost standardnega odklona pri tej trditvi znaša 1,31 iz česar izhaja, da so mnenja anketirancev pri tem odgovoru relativno enotna, saj vrednost standardnega odklona ne presega tretjino vrednosti aritmetične sredine.

Glede na zastavljena raziskovalna vprašanja so v nadaljevanju podrobneje predstavljeni rezultati raziskave po vsebinskih sklopih.

1. Ali model tutorstva na VŠZNJ po mnenju študentov povečuje napredovanje študentov med letniki?

Pri tem smo uporabili spremenljivko, da študentsko tutorstvo lahko pripomore k izboljšanju prehodnosti študentov med letniki.

Kot testno vrednost smo izbrali vrednost 3, kar je sredina naše lestvice, po kateri so anketiranci ocenjevali strinjanje s trditvami. S t - testom za aritmetično sredino smo

preverili, ali je povprečna spremenljivka statistično značilno višja od 3 (sredine lestvice).

Tabela 10: Opisna statistika pri 1. raziskovalnem vprašanju

	n	PV	SO
Študentsko tutorstvo pripomore k uspešnejšemu opravljanju obveznosti študenta na VŠZNJ.	127	3,45	1,07

Legenda: n-velikost vzorca, PV-povprečna vrednost, SO-standardni odklon

Opisna statistika v tabeli 10 nam kaže PV=3,45 (SO=1,07), kar pomeni da je povprečna ocena strinjanja s trditvijo 3,45.

Tabela 11: T-test za en vzorec pri 1. raziskovalnem vprašanju

	n	Signifikanca	Razlika aritmetične sredine
Študentsko tutorstvo pripomore k uspešnejšemu opravljanju obveznosti študenta na VŠZNJ.	126	0,000	0,449

Tabela 11 nam prikazuje, da znaša signifikanca 0,000 ($p < 0,01$), kar pomeni, da lahko statistično značilno rečemo, da se študentje strinjajo–s tem, da študentsko tutorstvo pripomore k uspešnejšemu opravljanju obveznosti študenta na VŠZNJ, saj njihova ocena presega testirano srednjo vrednost 3 (razlika v aritmetični sredini znaša 0,449). Rezultate lahko splošimo na populacijo z 1 % tveganjem.

2. Ali imajo študentje tutorji po mnenju tutorandov dovolj znanja za izvajanje tutorske dejavnosti?

Na drugo raziskovalno vprašanje smo prav tako poskušali najti odgovor s pomočjo t - testa za en vzorec.

Tabela 12: Opisna statistika pri 2. raziskovalnem vprašanju

	n	PV	SO
Tutorji študenti imajo dovolj veščin, da uspešno vodijo in rešujejo težave na tutorskih sestankih	129	3,35	0,94

Legenda: n-velikost vzorca, PV-povprečna vrednost, SO-standardni odklon

Opisna statistika nam kaže PV=3,35 (SO=0,94), kar pomeni, da so se anketirani s povprečno oceno 3,35 strinjali, s trditvijo, da imajo tutorji študenti dovolj veščin, da uspešno vodijo in rešujejo težave na tutorskih sestankih.

Tabela 13: T-test za en vzorec pri 2. raziskovalnem vprašanju

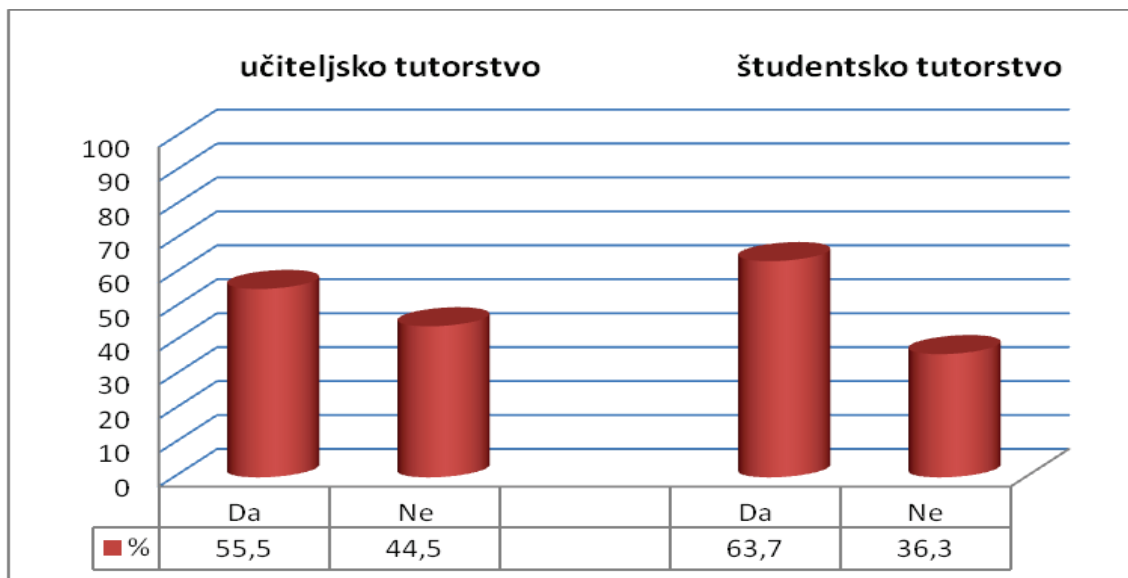
	n	Signifikanca	Razlika aritmetične sredine
Tutorji študenti imajo dovolj veščin, da uspešno vodijo in rešujejo težave na tutorskih sestankih	128	0,000	0,349

Legenda: n-velikost vzorca

Tabela 11 nam prikazuje, da znaša signifikanca 0,000 ($p < 0,01$), kar pomeni, da lahko opredelimo kot statistično značilno, da se študentje strinjajo s tem, da imajo tutorji študenti dovolj veščin, da uspešno vodijo in rešujejo težave na tutorskih sestankih, saj njihova ocena presega testirano srednjo vrednost 3 (razlika v aritmetični sredini znaša 0,349). Rezultate lahko posplošimo na populacijo z 1 % tveganjem.

3. Raziskovalno vprašanje: Ali je študentom bolj koristilo študentsko ali učiteljsko tutorstvo?

Pri tretjem raziskovalnem vprašanju smo grafično primerjali dobljene rezultate tabele 5 in tabele 6.

Slika 1: Koristnost učiteljskega in študentskega tutorstva

Študenti so v 55,5 % (81) navedli, da jim je obisk učitelja tutorja koristil, 44,5 % (65) študentov pa je odgovorilo, da jim obisk učitelja tutorja ni koristil.

Študenti so z odgovorom da v 63,7 % (93) odgovorili na koristnost obiska študenta tutorja, v 36,3 % (53) pa so z odgovorom ne odgovorili, da jim obisk študenta tutorja ni koristil.

4. Raziskovalno vprašanje: Kakšno je splošno zadovoljstvo s tutorskim sistemom na VŠZNJ?

Pri iskanju odgovora na 4. raziskovalno vprašanje, smo se posluževali t - testa za en vzorec.

Tabela 14: Opisna statistika pri 4. raziskovalnem vprašanju

	n	PV	SO
Tutorstvo na VŠZNJ je dobro organizirano in sem z njim zadovoljen	128	3,45	0,96

Legenda: n-velikost vzorca, PV-povprečna vrednost, SO-standardni odklon

Tabela opisnih statistik nam kaže PV=3,45 (SO=0,96), da so se študentje s povprečno oceno 3,45 strinjali-s trditvijo da je tutorstvo na VŠZNJ dobro organizirano in da so z njim zadovoljni.

Tabela 15: T-test za en vzorec pri 4. raziskovalnem vprašanju

	n	Signifikanca	Razlika aritmetične sredine
Tutorstvo na VŠZNJ je dobro organizirano in sem z njim zadovoljen	127	0,000	0,453

Legenda: n-velikost vzorca

Izračun t - testa za en vzorec nam prikazuje, da vrednost signifikance znaša 0,000 ($p < 0,01$), kar pomeni, da lahko statistično rečemo, da se študentje strinjajo s trditvijo, da je tutorstvo na VŠZNJ dobro organizirano in so z njim zadovoljni, saj ocena presega testirano srednjo vrednost 3 (razlika aritmetične sredine znaša 0,453). Rezultate lahko posplošimo na populacijo z 1 % tveganjem.

3.5 RAZPRAVA

Namen naše raziskave je bil ugotoviti ali obstoječi model tutorstva na VŠZNJ po mnenju študentov vpliva na njihov napredek pri študiju ter kakšno je zadovoljstvo študentov s strokovnim znanjem tutorjev študentov za izvajanje tutorske dejavnosti. Zanimalo nas je, katera oblika tutorstva študentom po njihovem mnenju bolj koristi, ugotavljali smo tudi splošno zadovoljstvo študentov z obstoječim modelom tutorstva na VŠZNJ.

Po oceni anketirancev študentsko tutorstvo povečuje napredovanje študentov med letniki, saj je bila povprečna ocena strinjanja nad testirano srednjo vrednostjo, kar potrjuje naše predvidevanje o pozitivnem vplivu obstoječega turskega modela na napredek študentov pri študiju. Tudi Bryer (2012) je v svoji raziskavi ugotavljala vpliv peer tutoringa sistema na študente, ki so ponavljali letnik študija zdravstvene nege zaradi neuspešno opravljenih obveznosti na klinični praksi. Študenti, ki so ponavljali letnik, so bili v skupinah po tri do štiri študente dodeljeni študentom tutorjem, ki so bili tudi njihovi sošolci. Tutorji so se enkrat tedensko srečevali na sestankih s tutorandi. Reševali so problematiko poteka klinične prakse, tutorandom so pomagali pri izpolnjevanju študije primerov, pridobivanju praktičnih spretnosti in pri razumevanju izpitnih vprašanj s področja kliničnega usposabljanja. Končne ugotovitve, so pokazale tričetrtinsko uspešnost tutorandov na zaključnem preizkusu praktičnega in teoretičnega znanja s predmeta zdravstvena nega. Poleg dobrih rezultatov tutorandov na zaključnem izpitu, se je med študenti vidno izboljšalo tudi zaupanje in medsebojni odnosi. Tudi v naši raziskavi, so se študenti v veliki meri strinjali, da študentsko tutorstvo pripomore k izboljšanju odnosov med študenti.

Naša raziskava nam je pokazala, da so študenti z znanjem in veščinami tutorjev študentov na splošno zadovoljni, saj je njihova ocena presegla povprečno srednjo testirano vrednost. V Evalvacijskem poročilu o kakovosti pedagoškega, izobraževalnega, raziskovalnega, razvojnega ter upravnega dela za študijsko leto 2011/2012 je Center za vseživljenjsko izobraževanje, karierno svetovanje, tutorstvo in mentorstvo na VŠZNJ po usmeritvah Komisije za tutorstvo organiziral sistematično usposabljanje za tutorje študente in učitelje. V študijskem letu 2011/2012 je bila izvedena tudi 4. Zimska šola tutorstva z naslovom Učenje za učinkovit študij, kreativno

reševanje študijskih problemov in primeri dobre prakse študentskega tutorstva, ki je bila obvezna za vse tutorje študente (Skela Savič, et al., 2012). Iz dobljenih rezultatov v raziskavi lahko sklepamo, da programi za usposabljanje tutorjev na VŠZNJ pripomorejo k njihovi uspešnosti.

V raziskavi smo tutorande spraševali, ali jim bolj koristi študentsko ali učiteljsko tutorstvo. Tutorandi so se z višjim odstotkom strinjali s koristnostjo obiskov študentov tutorjev kot z obiski tutorjev učiteljev. Večje zadovoljstvo tutorandov z obiski študentov tutorjev si lahko razlagamo na več načinov. Zadovoljstvo je lahko višje zato, ker se na tutorskih sestankih tutorjev študentov tutorandi počutijo bolj sproščene, manj distancirane in dobijo bolj točne informacije glede izpolnjevanja študijskih obveznosti, kot pri učiteljih tutorjih. Iz rezultatov raziskave je razvidno, da se več tutorandov osebno obrača na tutorje študente, kot na tutorje učitelje. Posledica pogostejših in boljših osebnih odnosov tutorandov s študenti bi lahko vplivala tudi na mnenje tutorandov o koristnosti študentskega oz. učiteljskega tutorstva. Vogel, Fresko in Wertheim (2007) so v svoji študiji, ki je potekala v Izraelu na 25 fakultetah in je zajemala 450 študentov z učnimi težavami opisovali dožemanja tutorjev in tutorandov v procesu tutorstva. Ob koncu tutorskega programa je bila izvedena evalvacija tutorjev in tutorandov. Oboji so ocenili, da je tutorstvo pripomoglo k boljšim osebnim odnosom in s tem tudi splošno višjemu zadovoljstvu pri izvajanju tutorstva. Splošna stopnja zadovoljstva z izvajanjem tutorstva je bila za obe skupini visoka.

Ugotavljali smo, kakšno je splošno zadovoljstvo študentov z obstoječim modelom tutorstva na VŠZNJ. Študentje so se strinjali s trditvijo, da je tutorstvo na VŠZNJ dobro organizirano in da so z njim zadovoljni. V raziskavi, ki je bila izvedena na VŠZNJ v študijskem letu 2009/2010 je Romih (2011) prav tako ugotavljala splošno zadovoljstvo študentov s tutorskim sistemom na VŠZNJ. Študenti so trditev o zadovoljstvu s tutorskim sistemom v študijskem letu 2009/2010 ocenili z nižjo povprečno oceno kot v naši raziskavi. Več kot polovica tutorandov je v naši raziskavi odgovorila, da jih ni nič motilo pri izvajanju tutorskega programa. Na podlagi dobljenih rezultatov lahko sklepamo, da se je zadovoljstvo študentov s tutorskim sistemom na VŠZNJ izboljšalo. Primerjava evalvacije tutorstva med študijskima letoma 2009/2010 in 2010/2011 kaže, da se tutorski sistem razvija in izboljšuje. Študenti so v primerjavi s preteklim

študijskim letom v študijskem letu 2010/2011 izrazili vidno večje zadovoljstvo s seznanjenostjo in organizacijo tutorstva na VŠZNJ (Skela Savič et al., 2011).

Tudi Valencia-Go (2005) opisuje projekt GAINS (Growth and Access Increase for Nursing Students) na School of Nursing at the College of New Rochelle, ki ga je financiralo takojšnje Ministrstvo za zdravje. Namen projekta je bil dvigniti osip študentov med letniki iz povprečnih 50 % na 70 %, zagotoviti podporni sistem študentom zdravstvene nege za uspešen zaključek negovalnega programa, študentom nuditi ustrezne vire za osvajanje znanj in razvijati program fakultete ter ugotoviti pri katerih učnih potrebah so študentje prikrajšani. Program se je izvajal tri leta, vključenih je bilo 65 študentov in je obsegal elemente, kot so peer tutoring, propedevtični program zdravstvene nege in strokovno mentorstvo v kliničnih okoljih. Končni rezultati izvajanja projekta so pokazali 83 % uspešno prehodnost študentov v prvem letniku, 87% v drugem in 94 % v tretjem letniku. Evalvacija študentov ob končanju programa je pokazala pozitivne in negativne posledice izvajanja programa. Največ pozitivnih odzivov je bilo z vidika peer tutoringa, kjer so študenti tutorji enkrat tedensko pomagali svojim kolegom pri razumevanju in razlaganju učne snovi. Tudi izvedba propedevtičnega programa zdravstvene nege je bila s strani študentov dobro ocenjena, saj je prispevala k povečanju teoretičnega in praktičnega znanja študentov pred odhodom v klinično okolje. Slabše je bilo ocenjeno mentorstvo v kliničnih okoljih. Udeleženci so kot razlog navedli, da mentorji niso imeli dovolj časa, da bi se jim ustrezno posvetili.

V diplomskem delu smo pri izvedbi raziskave naleteli na določene omejitve. Študente smo na začetku hoteli anketirati pred začetkom predavanj na VŠZNJ, vendar je bil zaradi nizke udeležbe na predavanjih vzorec premajhen. Posledično smo se odločili, da bomo študente anketirali preko spleta, kjer smo pridobili ustrezno velik vzorec. Upoštewane so bile vse ankete študentov, nepopolno rešenih anket nismo izločili, saj bi s tem tako skrčili vzorec anketirancev, da bi bil le ta premajhen. V prihodnosti bi bilo smiselno kvantitativno raziskavo ponoviti in jo razširiti ter vanjo vključiti tudi študente zdravstvene nege iz drugih fakultet in visokošolskih zavodov. S tem bi pridobili bolj realno sliko stanja tutorstva v Sloveniji na področju zdravstvene nege, rezultate pa bi lahko posplošili. Dobro bi bilo raziskati in pridobiti tudi mnenja tutorjev študentov o

tutorskem sistemu na VŠZNJ, kajti pomembno je, da so tudi izvajalci tutorskega programa zadovoljni z njim.

Zanimivo in koristno bi bilo poskusiti tudi na VŠZNJ izvesti peer tutoring delavnico med študenti na področju propedevtičnega programa zdravstvene nege, saj je peer tutoring v tujini stalna in uspešna praksa pri doseganju boljših študijskih rezultatov.

4 ZAKLJUČEK

Študij zdravstvene nege na VŠZNJ zahteva od študenta celovito in zrelo osebnost, saj v treh letih skupno obsega kar 4600 ur teorije in prakse ter predstavlja izziv slehernemu študentu. Nemalokrat se morajo študenti tekom študija soočiti s problemi in jih sproti reševati, da lahko tekoče opravijo vse študijske obveznosti. Pri premagovanju težav in doseganju boljših študijskih rezultatov študenti potrebujejo podporne sisteme in eden izmed njih je tutorski model na VŠZNJ.

Menimo, da ima tutorski model na VŠZNJ svetlo prihodnost, saj ugotovitve naše raziskave kažejo splošno pozitivno mnenje tutorandov do tutorskega modela. Glede na pregledano literaturo menimo, da je model tutorstva na VŠZNJ sodoben in zagotavlja študentom ustrezno podporo, če jo le želijo izkoristiti. Smiselne so nadaljnje vsakoletne evalvacije tutorskega sistema s strani tutorandov. Zadovoljstvo tutorandov v sistemu tutorstva je pomemben dejavnik za nadaljnji uspešen razvoj tutorskega modela in zagotavljanje kakovostnega pedagoškega procesa. Prav tako pa je tudi zelo pomembno zadovoljstvo in dobro počutje študentov tutorjev v procesu tutorstva. Študentsko tutorstvo je na VŠZNJ prostovoljna dejavnost. Zelo malo študentov se zaradi naporenega urnika študija odloči, da postanejo tutorji. Študentsko tutorstvo je smiselno še naprej spodbujati v obliki nagrad, ki bodo študente tutorje pritegnile k sodelovanju v samem tutorskem sistemu. Nagrade predstavljajo študentom tutorjem »plačilo« za njihovo uspešno opravljeno dodatno delo in jih motivirajo, da bodo delo odgovorno opravljali še naprej. Nagrade predstavljajo določene bonitete pri študiju, prav te bonitete lahko spodbudijo tudi druge študente k razmišljanju, da bi postali tutorji.

Biti študent tutor je vsekakor lepa gesta ter tudi naložba v lasten akademski in osebni razvoj. Vsekakor pa študent tutor ne more biti vsak, kajti tutorstvo pomeni prevzemanje določenega dela odgovornosti za uspeh ostalih študentov. Študentu tutorstvo predstavlja tudi dodatno delo pri samem študiju, za to mu more biti ta dodatna ob študijska dejavnost v veselje in osebno zadovoljstvo. Potrebna je zrelost na osebni ravni, lastna samoiniciativnost in znanje, da samoiniciativnost lahko prenesemo na ostale študente.

Pri raziskovanju tutorstva je moč opaziti, da obstaja veliko povezav med tutorstvom in poklicem medicinske sestre. V osnovi je namen enak, pomagati sočloveku pri nastalih težavah. Uspešno reševanje težav, lahko povežemo tudi z razvojem empatije pri tutorju. Vživljanje v položaj nekoga, ki potrebuje pomoč, nam pomaga razumeti nastalo problematiko na ustrezen način. Menimo, da bodo lahko študenti tutorji pridobljene izkušnje iz komunikacije, empatije, prevzemanja odgovornosti, vodenja in iznajdljivosti v različnih situacijah koristno uporabili v svojem poklicu.

Uspešen študent tutor ima s pridobljenimi veščinami večje možnosti, da bo postal tudi profesionalen, zanesljiv in razumevajoč zdravstveni delavec.

5 LITERATURA

Bezić T, Dobrovoljc A, Niklanovič S, Polak M, Raičević L, Šlibar Z, et al. Informiranje in svetovanje za vseživljenjsko učenje in razvoj kariere v Sloveniji: stanje in perspektive. Ljubljana: Andragoški center Slovenije; 2006.

Bren M, Šifrer J. SPSS - multivariatne metode v varstvoslovju. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede; 2011: 34.

Blowers S, Ramsey P, Merriman C, Grooms J. Patterns of peer tutoring in nursing. J Clin Nurs. 2003;42(5):205-6.

Bryer J. Peer Tutoring Program for Academic Success of Returning Nursing Students. J NY State Nurses Assoc. 2012;43(1):20-2.

Coco K, Jamooskeah D, Jokelainen M, Turunen H, Tossavainen K. A systematic review of mentoring nursing students in clinical placements. J Clin Nurs. 2011;20:2854-5.

Dizdarevič M, Resnik S, Tušar V, Vidmar A, Vučetić Dimitrovski V, Zabukovec V. Tutorski priročnik Univerze v Ljubljani. Ljubljana: Univerza v Ljubljani; 2007.

Ferligoj A, Leskošek K, Kogovšek T. Zanesljivost in veljavnost merjenja. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede; 1995.

Fogstad L, Christiansen B. Moving the Boundaries: Peer Learning between Nursing and Physiotherapy Students. Vard I Norden. 2011;31(3):25-9.

Giordana S, Wedin B. Innovation Center. Peer mentoring for multiple levels of nursing students. Nurs Educ Perspect. 2010;31(6):394-5.

Higgins B. Relationship between retention and peer tutoring for at-risk students. J Nurs Educ. 2004;43(7):319-21.

Majcen M. Tutorstvo na Fakulteti za socialno delo [diplomsko delo]. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo; 2008.

Malek N. Tutorstvo kot pomembni element kakovosti izobraževalnega procesa. In: Boltavzer Z, Steblovnik Župan Z, Peserl A, eds. Kakovost v višjih strokovnih šolah, Murska Sobota, 18. november 2010. Murska Sobota: Ekonomska šola; 2010:2.

Mlinarič K, Rojs K, Ulamec S. Zmorem - pomagam – zmagam, tutorstvo med učenci s posebnimi potrebami. In: Grča Planinšek S, Mlinarič K, Škrbinc N, eds. Inovacijski projekti 2010/2011: zbornik strokovnih prispevkov, Ljubljana, november 2011. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo; 2011: 17-8.

Pravilnik o tutorskem sistemu na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice. Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice; 2009.

Romih K. Razvijanje modela tutorstva [magistrsko delo]. Maribor: Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede; 2011.

Rovan J, Turk T. Analiza podatkov s SPSS za Windows. Ljubljana : Ekonomska fakulteta; 2008: 157.

Schmidt HG, Moust, JHC. Processes that shape small-group tutorial learning: A review of research. Annual Meeting of the American Educational Research Association, San Diego, 12.-18. April 1998. The Netherlands: University of Maastricht; 1998: 11.

Schleyer GK, Langdon GS, James C. Peer Tutoring in Conceptual design. European Journal of Engineering Education. 2005;2:245-54.

Sobral DT. Cross-year peer tutoring experience in a medical school: conditions and outcomes for student tutors. Med Educ. 2002;36(11):1064.

Slovar slovenskega knjižnega jezika. Ljubljana: DZS; 2005:1315.

Skela Savič B, Zorc J, Habe Sintič B, Romih K, Jeglič S, Skinder Savić, et al. Evalvacijsko poročilo o kakovosti pedagoškega, izobraževalnega, raziskovalnega, razvojnega ter upravnega dela za študijsko leto 2010/2011 in poslovno leto 2011. Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego; 2011.

Skela Savič B, Zorc J, Habe Sintič B, Hvalič Touzery S, Jakše D, Jeglič S, et al. Evalvacijsko poročilo o kakovosti pedagoškega, izobraževalnega, raziskovalnega, razvojnega ter upravnega dela za študijsko leto 2011/2012 in poslovno leto 2012. Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego; 2012.

Šavli V. E-tutor. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo; 2005.

Turenšek Mikačič M. Veščine tutorstva in coachinga pri tutorstvu. Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego; 2008.

Tepina J. Pridobljene kompetence študentov zdravstvene nege-vidik medicinsko tehničnih posegov [diplomsko delo]. Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice; 2011.

Tutorski sistem Univerze v Mariboru (izhodišča za uvedbo). Univerza v Mariboru, 2011. Dostopno na: <http://www.um.si/univerza/dokumentni-center/akti/Akti%20univerze%20v%20Mariboru/Tutorski%20sistem%20UM%20-%20izhodisca%20za%20uvedbo.PDF> (10.5.2013).

Valencia - Go G. Growth and access increase for nursing students: a retention and progression project. J Cult Diversity. 2005;12 (1):18-25.

Vogel G, Fresko B, Wertheim C. Peer tutoring for college students with learning disabilities: perceptions of tutors and tutees. J Learn Disabil. 2007;40(6):485-93.

6 PRILOGE

6.1 ANKETNI VPRAŠALNIK

Spoštovani!

Moje ime je Miha Požek in sem absolvent dodiplomskega študija zdravstvene nege na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice – redni študij. Pripravljam diplomsko nalogo z naslovom **Tutorstvo kot pomemben člen pri izobraževanju diplomirane medicinske sestre**, za katero bom potreboval podatke, ki jih želim pridobiti iz te ankete. Z anketo želim ugotoviti ali sistem tutorstva na VŠZNJ izboljšuje prehodnost študentov med letniki. Zanimalo me bo kakšno imate mnenje o študentih tutorjih in kakšno je vaše zadovoljstvo s tutorskim sistemom na VŠZNJ. Zato vas vljudno prosim, da odgovorite na zastavljena vprašanja.

Sodelovanje v raziskavi je prostovoljno, anketa je anonimna, pridobljeni podatki bodo uporabljeni izključno za namen priprave diplomske naloge.

Za vaše sodelovanje se vam najlepše zahvaljujem.

Jesenice, marec 2013

Miha Požek

1. V katerem letniku študija ste?
  - a) V prvem.
  - b) V drugem.
  - c) V tretjem

2. Katerega spola ste?
  - a) Moškega.
  - b) Ženskega.

3. Kakšne vrste študij obiskujete?
  - a) Redni.
  - b) Izredni.

4. Imate srednješolsko izobrazbo zdravstvene smeri?
  - a) Da.
  - b) Ne.

5. Ali menite, da so vam bili učitelji in študenti tutorji dodeljeni dovolj zgodaj?
  - a) Da.
  - b) Ne.

6. Na kakšen način ste se v študijskem letu 2012/2013 najpogosteje obrnili na učitelja-tutorja?
  - a) Nikoli.
  - b) Osebno
  - c) Po telefonu
  - d) Preko e-pošte

7. Na kakšen način ste se v študijskem letu 2012/2013 najpogosteje obrnili na študenta-tutorja ?
- a) Nikoli.
  - b) Osebno
  - c) Po telefonu
  - d) Preko e-pošte
8. Zakaj ste se obrnili na tutorja - učitelja/študenta (možnih je več odgovorov)?
- a) Podpora, svetovanje pri težavah z medosebnimi odnosi.
  - b) Podpora, svetovanje pri zdravstvenih težavah.
  - c) Podpora, svetovanje pri težavah z domačim okoljem.
  - d) Podpora, svetovanje pri težavah v zvezi s socialno varnostjo.
  - e) Podpora, svetovanje v zvezi z učenjem.
  - f) Podpora, svetovanje s klinično prakso
  - g) Drugo: _____
9. Vam je obisk tutorja - učitelja koristil?
- a) Da.
- Zakaj? _____
- b) Ne.
- Zakaj? _____
10. Vam je obisk tutorja – študenta koristil?
- c) Da.
- Zakaj? _____
- d) Ne.
- Zakaj? _____
11. Kaj vas je najbolj motilo pri izvajanju tutorskega programa na VŠZNJ?
- a) Nič me ni motilo.
  - b) Neustrezen komunikacijski kanal tutorja.
  - c) Sklicevanje tutorskih sestankov v prostorih VŠZNJ.
  - d) Neprimeren odnos tutorja do študentov.
  - e) Prepuščenost samemu sebi.
  - f) Neustrezen tutor učitelj.
  - g) Neustrezen tutor študent.
  - h) Drugo: _____

12. Ocenite trditve, ki se nanašajo na tutorski sistem VŠZNJ po lestvici od 1 do 5. Višje, ko je število, bolj ta trditev velja za vas. Posamezne trditve pomenijo:

- 1 – sploh se ne strinjam;
- 2 – Se ne strinjam;
- 3 – se niti ne strinjam/ niti se strinjam (neopredeljen);
- 4 – se strinjam;
- 5 – zelo se strinjam.

TRDITEV	OCENA				
	1	2	3	4	5
Tutorski sistem na VŠZNJ mi ne more pomagati pri premagovanju težav s katerimi se srečujem tekom študija.	1	2	3	4	5
Poznam delovanje tutorskega sistema na VŠZNJ.	1	2	3	4	5
Učitelji tutorji in študenti tutorji so mi bili dodeljeni dovolj zgodaj, da sem lahko prejel vse informacije, ki sem jih potreboval pri študiju.	1	2	3	4	5
Učitelji tutorji so me seznanili z delovanjem tutorskega sistema na VŠZNJ.	1	2	3	4	5
Uvajalno tutorstvo, ki ga izvajajo učitelji tutorji, mi je v veliko pomoč pri premagovanju težav v zvezi s študijem.	1	2	3	4	5
Redno se udeležujem mesečnih srečanj uvajalnega tutorstva.	1	2	3	4	5
Redno se udeležujem tutorskih sestankov tutorjev študentov.	1	2	3	4	5
Izpostavljeno problematiko na tutorskih srečanjih vedno uspešno rešimo.	1	2	3	4	5
Tutorstvo na VŠZNJ je dobro organizirano in sem z njim zadovoljen.	1	2	3	4	5
Tutorji študenti imajo dovolj veščin, da uspešno vodijo in rešujejo težave na tutorskih sestankih.	1	2	3	4	5
Študentsko tutorstvo pripomore k uspešnejšemu opravljanju obveznosti študenta na VŠZNJ.	1	2	3	4	5
Študentsko tutorstvo lahko pripomore k izboljšanju prehodnosti študentov med letniki.	1	2	3	4	5

Študentsko tutorstvo lahko izboljša medsebojne odnose med študenti.	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---

13. Kaj predlagate, kot izboljšavo za tutorski sistem na VŠZNJ?
